

УДК 316.94

СОЦІОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВСТАНОВЛЕННЯ ЗВОРотноГО ЗВ'ЯЗКУ З СУСПІЛЬСТВОМ В ПРОЦЕСІ РОЗРОБКИ І ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ НА РІЗНИХ РІВНЯХ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Шевченко М.І.

Київський національний університет культури і мистецтв

У сучасних умовах в Україні усе більш нагально відчувається потреба оптимізації ухвалення політичних рішень на основі обліку широкого кола чинників, включаючи соціальне знання. Разом з цим, організаційно-правові форми комунікації соціологічних організацій з органами державної влади так і не знайшли у більшості своєї законодавчого втілення. Результати соціологічних досліджень часто не беруться до уваги або ж, розглядаються вибірково. У публікації обґрунтований потенціал соціологічної науки для ухвалення політичних рішень. Внесені пропозиції щодо формування партнерських стосунків між соціологічними організаціями і органами влади, на основі яких може бути побудована система ефективного управління суспільством.

Ключові слова: соціальний світ, ірраціональна орієнтація, державна політика, експертні знання.

Постановка проблеми. Для сучасних соціологів дуже важливо усвідомити своє місце і значення у світі, що міняється. Хочеться бачити свою роботу потрібною і корисною замов-

никам досліджень, бути перспективною, дієвою силою для населення. Разом із тим, на наш погляд, сьогодні дослідження присвячені специфіці співпраці соціологічних організацій з органами

влади є недостатніми. Результати досліджень часто не друкуються або друкуються мізерними тиражами в матеріалах наукових конференцій і відомчих збірках. Інформація про їх результати до широкої громадськості практично ніколи не доходить. У другому випадку, інформація оприлюднюється лише вибірково з метою запобігання нанесенню шкоди іміджу управлінської структури. Крім того, більшість досліджень, що носять емпіричний характер не ґрунтуються на системній науково-методологічній базі. Тим більше, що такої загальновищої бази не створено.

Метою дослідження є виявлення конструктивного потенціалу соціологічного дослідження, як інструменту встановлення зворотного зв'язку з суспільством в процесі розробки і прийняття рішень на різних рівнях державного управління.

Об'єктом дослідження виступають управлінські процеси.

Змістом **предмета** дослідження є соціологічне забезпечення управлінських процесів.

Завдання:

1. Обґрунтувати потенціал соціологічної науки у процесі прийняття політичних рішень;
2. Розкрити проблемні моменти у стратегіях взаємодії органів влади і суспільства;
4. Охарактеризувати систему, на основі якої може встановлюватися зворотній зв'язок з суспільством в процесі розробки і прийняття рішень на різних рівнях державного управління;
5. Розкрити сутність партнерських відносин між органами влади і соціологічними організаціями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У нашій роботі широко використовуються концепти як вітчизняних, так і зарубіжних учених. Відзначимо, що соціально-філософська традиція вивчення феномену влади має давню історію. Вона розпочинається з античних авторів: Платона, Гіппократа Арістотеля, триває в посткласицизмі і постмодернізмі, орієнтованими на одвічне морально-філософське питання: що є владою – благо або зло, інстинкт агресивної природи людини або природний продукт цивілізації. Політичні рішення як явище і процес знаходилися в центрі уваги мислителів, І. Канта, А. Куна, Е. Фрома, А. Токвіля. Загальній концептуальній розробці проблематики влади присвячені сучасні концепції П. Блау, Р. Емерсона, М. Манна, що розроблені у дусі концепцій соціального обміну, а також впливовий напрям соціологічних досліджень влади зв'язний з роботами М. Зельдіча, Х. Уолкера, Д. Бергера, С. Рідгевей та ін., що вивчають владу в контексті проблем статусу, легітимації і невизначеності очікувань в соціальних групах. Згідно з цим підходом, проблеми влади виникають в результаті дестабілізації очікувань в процесі соціальної взаємодії.

Аналізу феномена громадської думки як важливого фактору сучасної суспільно-політичної дійсності присвячені теоретичні праці та емпіричні дослідження Б.А. Грушина, М.К. Горшкова, Є.І. Головахи, Ю. Левади, В.С. Коробейнікова, В.Л. Оссовського, Н.В. Паниної, В.А. Полторака та ін.

Великої популярності набули емпіричні дослідження ВЦВГД в Росії, Київських дослідницьких центрів під керівництвом В.С. Хмелька та В.І. Па-

ніотто, М.М. Чурилова, О.О. Яременка, О.І. Вишняка, полстерів і соціологів Дніпропетровська, Одеси, Харкова тощо. Також існує багато центрів, відомих дослідницьких груп, що проводять маломасштабні дослідження.

Виклад основного матеріалу. Вчені відзначають, що у сучасному суспільстві зміни відбуваються швидко, проблем постійно стає все більше. Нині в умовах, коли багато людей, та і держав в цілому ще не оправилися від наслідків глобальної кризи, у частини населення все ще зберігається загострене відчуття невпевненості у своєму майбутньому, в правах і доступності засобів існування, соціальної захищеності. Це, за певних умов, може стати дуже серйозним чинником загострення соціальної напруженості в суспільстві.

Суспільства в цілому і прошарки населення можуть приймати невірні рішення із згубними для себе наслідками через ряд причин: через нездатність передбачати проблему, нездатності її виявити, коли вона виникла, нездатності навіть спробувати її вирішити, коли вона виявлена, а також нездатності вирішувати її успішно і послідовно.

Виступаючи універсальним механізмом регулювання економічного розвитку, ринок виявляється неспроможним, коли мова йде про сферу соціальних послуг. Доведено також, що і влада разом з іншими політичними структурами не в змозі дійти до кожного і оперативно відреагувати на суспільну потребу.

В цих умовах необхідне швидке і точне донесення інформації про інтереси, потреби і спрямування окремих суспільних прошарків на рівень політичних і адміністративних інститутів.

У цьому плані її найважливішим завданням є виявлення негативних настроїв в суспільстві (навіть на ранніх стадіях), обґрунтування і рекомендації необхідних заходів для попередження розвитку ситуації за регресивним сценарієм, а також для профілактики соціальної напруженості і прискоренню подолання наслідків світової кризи у своїй країні.

У вирішенні цієї проблеми, на нашу думку, може допомогти соціологічна наука. Завдяки вузькій, цільовій спрямованості і неоднорідності, соціальні науки краще відбивають багатоманіття життєвих явищ і реальних інтересів суспільства ніж політичні і ринкові структури.

Зокрема значення соціальних наук підкреслено Щюцом в його роздумах про структуру повсякденної свідомості. Так, на думку Щюца, соціальні науки не просто вивчають соціальний світ, але й приймають участь в його створенні разом із носіями побутової свідомості, зі всіма людьми, що творять соціальний світ і мають знання про нього. Він пише: «Провідне завдання суспільних наук – отримувати впорядковане значення соціальної реальності» [1, с. 145]. Отже, дослідник відзначає, що сучасне суспільство повинно обрати свідомий, раціональний і обґрунтований шлях подальшого розвитку, спрямований на запобігання екологічним катастрофам, деградації та самознищення. Звісно ж, для цього необхідно змінити споживче ставлення до природи, розвивати як творчий та інтелектуальний потенціал суспільства в цілому, так і кожної особистості окремо. Потрібно розібратися в складному світі – світі

високих технологій, великих інформаційних потоків і глобальних проблем. І саме за допомогою соціології можливо вивчити широке коло соціальних проблем, починаючи з дослідження ціннісних орієнтації населення, визначення думки громадськості про кандидата на виборну політичну посаду і закінчуючи опитуваннями населення з приводу ефективності роботи народного господарства країни, її окремої галузі або конкретної організації.

Інший дослідник, М. Кастельс, теж актуалізує необхідність діагностики суспільства за допомогою соціологічних досліджень. Кастельс вказує на те, що в сучасному суспільстві: «створення інформації її обробка і передача стають фундаментальним джерелом продуктивності влади» [2, с. 45].

З цього виходить що, системне використання соціологічної інформації в процесі розробки і ухвалення рішень на різних рівнях державного управління дозволяє максимально виключити можливі помилки, понизити вартість ризику, економічні, політичні і соціальні витрати; через системний, постійний і предметний зворотний зв'язок, коригувати будь-які соціально і економічно значимі управлінські дії з метою підвищення їх ефективності.

Таким чином, необхідність прогнозування зміни різних соціальних ситуацій і вироблення рекомендацій щодо їх рішення, а також наукове обґрунтування управлінських рішень, планів дій і оцінки ефективності їх реалізації актуалізують потребу у використанні соціологічного знання.

Як показує практика, соціологічна наука, при її професійному застосуванні, дає значний ефект і на рівних конкурує з природними, технічними, економічними і іншими науками.

У соціологічних дослідженнях існують значні потенції підвищення наукового рівня діяльності інститутів влади, оновлення і збагачення її змісту. Можливості соціологічних досліджень, що відбивають реальний стан соціальних явищ і процесів, дозволяють разом з іншими засобами досить повно, усебічно проаналізувати ту ситуацію, що склалася в суспільстві, оцінити ефективність дій і тенденції її розвитку. Результати досліджень дозволяють констатувати успіхи, що маються, і недоліки в діяльності. Крім того, соціологічні дослідження є одним з універсальних джерел інформації для політиків і управлінців, оскільки не лише виявляють різного роду проблеми, але і підказують реалістичні, ефективні засоби для їх вирішення.

Причому, користь тут буде обопільна. З одного боку, соціологічна наука сприятиме соціально-економічному розвитку країни, а з іншого стимуляція проведення соціологічних досліджень, сприятиме підвищенню престижу соціологічної науки і затребуваність в суспільстві і отримає новий потужний імпульс своєму розвитку.

Отже, широке використання соціологічних досліджень сприяє глибокому вивченню соціальних процесів і явищ, дозволяє цілеспрямовано сприяти вдосконаленню діяльності органів влади і розвитку самої соціології як галузі наукового знання.

В означеній ситуації, нагальною потребою сучасного суспільства стає відстеження реального стану суспільних процесів з точки зору вивчен-

ня і визначення «проблемних місць», і розробки програм, проектів їх ліквідації. Ця тематика має бути провідною при розробці як перспектив, так і цілісної стратегії розвитку країни на найближчій десятиліття.

Разом з цим, організаційно-правові форми взаємодії соціологічних об'єднань та організацій з органами державної влади так і не знайшли у більшості своїй законодавчого втілення.

Виконавчі органи державної влади, як правило, при ухваленні тих або інших рішень орієнтуються на власні джерела інформації і не зважають на суспільну думку. Як відмічає А. Рубінштейн, «ми виходимо з того, що нормативний інтерес суспільства – це певний ідеал. У реальній практиці ухвалення політичних рішень його завжди підміняє інший нормативний інтерес, який формує група людей, що має на це право» [3, с. 101]. Аргументи влади рідко піддаються перевірці прикладними дослідженнями. Загальносвітовою є тенденція, коли уряди постійно діють, виходячи з короткострокових інтересів – вони не стурбовані катастрофами, що насуваються, і звертають увагу тільки на ті, що знаходяться у кризовому стані. На цій тенденції наголошує професор Каліфорнійського університету в Лос-Анджелесі Д. Даймонд: «Один з моїх друзів, тісно пов'язаний з американською адміністрацією, розповів мені, що, опинившись у Вашингтоні, виявив, що міністри висуюють, як він виразився, «програму дев'яноста днів». Вони міркували тільки про ті проблеми, які загрожували катастрофою в найближчі три місяці. Економісти раціонально намагаються виправдати подібну ірраціональну орієнтацію на короткострокову вигоду тим, що скидають з рахунків майбутню вигоду. Вони стверджують, що краще використати ресурси сьогодні, ніж залишати їх частину недоторканою до завтра, тому що вигода від використання ресурсів сьогодні більше, ніж в майбутньому. Виходить, що негативні наслідки ляжуть на плечі майбутніх поколінь. Але ж сьогодні ці покоління не можуть голосувати або скаржитися.» Такі міркування, наводить Д. Даймонд у своїй книзі «Колапс» [4, с. 217].

Отже, Д. Даймонд пише про те, що ті або інші вповноважені структури у конкретних ситуаціях констатуючи наявність проблеми не в змозі спробувати її розв'язати. Він говорить про те, що економісти знаходять численні пояснення такої нездатності. У соціології таку недалекоглядну поведінку можна визначити як таку, що ґрунтується на принципах «раціональності». Такий стиль управлінської діяльності називають «раціональним» саме тому, що він має на увазі раціональну аргументацію, навіть якщо ці аргументи, не завжди популярні і, частенько, не знаходять підтримку серед населення. Органи влади усвідомлено йдуть на здійснення короткострокових програм, без урахування їх суспільних наслідків, та прийняття непопулярних рішень, особливо якщо не зустрічають суспільних бар'єрів, контролю чи опору. Органи влади почувають себе наділеними повноваженнями і сильно мотивовані перспективою отримати велику, цілком конкретну і негайну вигоду, а усі витрати при цьому рівномірно розподіляються в масі людей. А нескінченно збільшувати навантаження на людей неможливо.

Разом із тим, суспільство в цілому мало схильне до контролю чи опору структурам вповноваженим проводити управлінську діяльність. Б. Такман для опису цієї поширеної властивості людської натури використовує цілий перелік виразів: «уперта публіка», «твердолобість», «небажання робити висновки з негативних передумов», «інтелектуальна бездіяльність або застій» – ось лише деякі з них [5]. Тож, соціальний аутсорсінг і неінформованість в нагальних суспільних проблемах, що стосуються кожного, сприймаються людьми як благо, про це свідчать польові дослідження, проведені Американською психологічною асоціацією і опубліковані в *Journal of Personality and Social Psychology* [6].

Вчені констатують, що між важливістю проблеми і бажанням людей проявляти активність у її вирішенні існує швидше негативна кореляція, ніж позитивна. Опитування проведене у 2011 р. на прикладі вибіркової сукупності із 511 осіб довело, що: «в суспільній свідомості, що реагує на ті або інші виклики, запускається своєрідна ланцюгова реакція, починаючись з незацікавленості в новій інформації, продовжуючись упевненістю, що проблему професійно вирішить уряд, і закінчуючись повною залежністю від рішення уряду» [6]. Таким чином, зіштовхуючись із значимим суспільним викликом люди практикують «психологічний аутсорсінг», адресуючи вирішення проблеми владі, що примушує наділяти останню великою довірою і більше, у свою чергу, залежати від її рішень. У результаті суспільні актори уникають отримувати додаткову інформацію з того або іншого питання, оскільки потенційно така інформація може похитнути їх віру в уряд, скомпрометувати довіру, і як результат зіткнення інтересів між владою і суспільством.

З іншого боку уряд, експерти, що працюють на уряд і люди що приймають рішення замість реальної оцінки проблеми подають пересічним споживачам нейтральну інформацію, що буде обурювати громадськість і не є достовірною у повній мірі. Вони діють за власним бажанням і не дозволяють фактам відхилити їх від заданого курсу. Разом із тим, будь-яка викривлена інформація означає автоматичне збільшення дезорганізації системи, затягування періоду вирішення проблеми.

Можна поставити питання: чому, люди яким притаманне бажання уникати негативної інформації, не цікавитися новим знанням з актуальних проблем життєдіяльності, повинні чекати чогось іншого від урядів? Причина в тому, що рішення які приймаються урядами без належного наукового обґрунтування роблять глобальний вплив на більшу кількість людей, ніж необізнаність у певній проблематиці окремої особи, і, тим самим, обов'язок уряду – поступати розумно.

Здійснений нами огляд ілюструє ситуацію, в якій суспільство не в змозі вирішити проблеми, що стоять перед ним, оскільки існування цих проблем вигідне частині суспільства і є суттю її раціональної поведінки. Егоїзм сильних світу цього ставав причиною соціальних потрясінь упродовж усієї історії соціуму.

Щоб розв'язати так звану проблему «трагедії спільнот» (термін введено у науковий обіг Г. Хардіном (Hardin, 1986)), їм необхідно усвідомити

власні інтереси. Різним спільнотам повинно стати зрозумілим, що в осяйному майбутньому їм доведеться виживати, користуючись виключно власними ресурсами, що нарікати вони зможуть тільки на себе, і помилки в управлінні ресурсами негативно позначаться не на сторонніх акторах, а на них самих.

Дуже важко дотримуватися припущення про те, що розвинені суспільства спокійно поглядають на занепад, що відбувається, не проводячи ніяких заходів.

Розвинені суспільства характеризуються централізованим ухваленням рішень, інтенсивними інформаційними потоками, координованими діями тих, що становлять керівні частини суспільства, ефективним управлінням і можливістю мобілізувати ресурси. Якщо владним структурам стає ясно, що ресурси виснажуються, цілком логічно припустити, що будуть зроблені кроки, спрямовані на виправлення ситуації. Прикладом є програми урядів спрямовані на збереження ресурсів для наступних поколінь. Зокрема, урядами деяких країн запроваджено програми під загальною назвою «Облік для майбутніх поколінь». Так, уряд Норвегії розпочавши проводити такий аналіз ще у 90-х р. XX ст. продовжує, цю програму на постійній основі, і у результаті створено цільовий фонд для майбутніх поколінь, в якому певна частина доходів від видобутку нафти в Північному морі призначається для майбутніх поколінь. Тому сьогодні їх ситуація набагато краща. Інша залежна від природних ресурсів країна, Чилі, також ввела в дію подібний цільовий фонд. Канадці також ретельно стежать за своїми довгостроковими зобов'язаннями. Таким чином, деякі країни діють відповідальніше [7].

Приклади суспільств, що успішно проводять діяльність на основі прийняття науково обґрунтованих рішень доводять, що нині особливу значимість набуває побудова на державному рівні ефективних програм і ефективних баз даних. Їх розробка спрямована на створення ефективних механізмів обліку потреб і інтересів українського суспільства, забезпечення прав і свобод громадян при формуванні і реалізації державної політики, формування механізмів громадського контролю за діяльністю органів державної влади, розвиток інститутів громадянського суспільства і становлення громадського самоврядування.

На основі таких баз даних управлінці і практикуючі фахівці зможуть легко зрозуміти поточні ризики і можливі потенціали на різних рівнях їх діяльності. Основою управління повинні стати точно вивірені прогнози. Через використання досвіду інших країн і співпрацю з провідними фахівцями, рішення може бути розроблене, а потім з урахуванням консультацій громадськості вже впроваджене. Цього цілком достатньо, щоб успішно протистояти флуктуаціям і небажаним відхиленням в забезпеченні власної життєдіяльності.

Отже, сьогодні світ стоїть перед необхідністю ухвалення рішень, пов'язаних з проведенням досліджень, що дозволяють отримати достатню кількість даних, щоб провести такий аналіз. Соціологічне дослідження будь-якого виду діяльності народного господарства дозволить управлінням побачити взаємозв'язок різних аспектів цієї діяльності, динаміку процесу, виявити в пранжи-

руваному вигляді основні проблеми і знайти найбільш доцільні і ефективні шляхи їх рішення.

Разом із тим на сьогоднішній день немає жодного нормативного документа, який би регулював взаємовідносини органів державної влади і соціологічних організацій, визначав би їх права, обов'язки і відповідальність. Першим кроком на шляху створення підтримуючого середовища для розвитку соціологічних досліджень, що підтримують процеси управління, повинно стати політичне визнання того, що громадськість є дієвою силою прийняття управлінських рішень, і що соціологія відіграє важливу роль в демократичному суспільстві.

Особливої актуальності набуває необхідність побудови системи взаємовідносин органів влади і соціологічних організацій як рівноправних суб'єктів взаємодії в цілях об'єднання зусиль для вирішення суспільних проблем. Політики повинні бути налаштовані на партнерські стосунки з соціологічними спілками та організаціями. Партнерські стосунки означають взаємну інформаційну забезпеченість і взаємне консультування. Більш розвиненіша ситуація призводить до того,

що соціологічні організації мають голос в процесі прийняття політичних рішень. Соціологічні організації повинні бути включені в роботу над законодавчими актами, адміністративними актами та положеннями.

Висновки. Соціологією напрацьовано унікальний досвід і експертні знання в найрізноманітніших сферах суспільного життя. Цей досвід і знання неоціннімі для ведення державної політики, для планування і вирішення державних програм у відповідних сферах. Для того щоб компетентність соціологічних організацій використовувалась у повній мірі, повинні бути розроблені умови і механізми комунікації і консультацій між соціологічними організаціями і урядом.

Але все таки нині ситуація така, що незважаючи на актуальність цього питання, в системі органів влади ще не вироблено єдиних вимог і підходів, прийнятних і дієвих методів обліку суспільної думки, з точки зору використання результатів соціологічних досліджень в процесі управління. Проте слід зазначити, що перші і дуже результативні кроки в цьому напрямі в нашій країні вже зроблені.

Список літератури:

1. Структури життєсвіту [Текст] / А. Шюц, Т. Лукман; пер. з нім. та післямова В. Кебуладзе. – К.: Український Центр духовної культури, 2004. – 558 с.
2. Інформаційне суспільство та держава добробуту. Фінська модель [Текст]: пер. з англ. / М. Кастельс, П. Хіманен. – К.: Ваклер, 2006. – 230 с.
3. Якобсон Л. И. Государственный сектор экономики. Экономическая теория и политика. – М.: ГУ-ВШЭ, 2000. – 275 с.
4. Даймонд Джаред. Коллапс. Почему одни общества выживают, а другие умирают. – М.: АСТ: АСТ Москва, 2008. – 762 с.
5. Такман Б. Ода политической глупости. От Трои до Вьетнама: ист. изд. / Б. Такман; пер.: Ю. Яблоков, Н. Омелянович. – М.: АСТ, 2013.
6. Общество блаженных страусов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.gazeta.ru/science/2011/11/23_a_3845266.shtml?fb_action_ids=67817730562533&fb_action_types=og.recommends&fb_source=aggregation&fb_aggregation_id=288381481237582
7. Интервью Лоренса Котликоффа: «Американский бюджетный разрыв равен \$200 трлн. Наша страна – банкрот» [Электронный ресурс]. – Режим. Доступу: <http://goldenfront.ru/articles/view/intervyu-lorensa-kotlikoffa-amerikanskij-byudzhethnyj-razryv-raven-200-trln-nasha-strana-bankrot>
8. Социология и власть. 1950-1990 [Текст]: документы и материалы / пред. ред. совета Г. В. Осипов; РАН, Институт социально-политических исследований. – М.: Academia, 1997.
9. Социология и политика [Текст]: материалы круглого стола и науч. конф. социологов и политологов Украины и России (19-21 июня 2003 года) / Ин-т социологии НАН Украины, Киев. центр полит. исслед. и конфликтологии; ред. Е. Головаха, М. Погребинский. – К.: [б.и.], 2003. – 184 с.

Шевченко М.И.

Киевский национальный университет культуры и искусств

СОЦИОЛОГИЧЕСКОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ КАК ИНСТРУМЕНТ УСТАНОВЛЕНИЯ ОБРАТНОЙ СВЯЗИ С ОБЩЕСТВОМ В ПРОЦЕССЕ РАЗРАБОТКИ И ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЙ НА РАЗНЫХ УРОВНЯХ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ

Аннотация

В современных условиях в Украине все более настоятельно ощущается потребность оптимизации принятия политических решений на основе учета широкого круга факторов, включая социальное знание. Вместе с этим, организационно-правовые формы коммуникации социологических организаций с органами государственной власти так и не нашли в большинстве своей законодательного воплощения. Результаты социологических исследований часто не принимаются во внимание или же, рассматриваются избирательно. В публикации обоснован потенциал социологической науки для принятия политических решений. Внесены предложения по формированию партнерских отношений между социологическими организациями и органами власти, на основе которых может быть построена система эффективного управления обществом. **Ключевые слова:** социальный мир, иррациональная ориентация, государственная политика, экспертные знания.

Shevchenko M.I.

Kyiv National University of Culture and Arts

**SOCIOLOGICAL RESEARCH AS AN INSTRUMENT OF ESTABLISHING
A REVERSE CONNECTION WITH SOCIETY IN THE PROCESS
OF DEVELOPMENT AND MAKING DECISION
ON THE DIFFERENT LEVELS OF STATE ADMINISTRATION**

Summary

In modern terms in Ukraine the result of sociological researches not always is taken into account. Such situation is permanent in the acceptance of political decisions. The legislative base of this process is worked not enough out. In a publication potential of sociological science is reasonable for the acceptance of political decisions. Brought in suggestion on forming of partner relations between sociological organizations and government bodies. Partner relations must become basis for creation of the system of effective management by society.

Keywords: social world, reconline orientation, public policy, expert knowledge.